

M/6

"Merre tartasz ember" c.film
cenzuraszövege

1970 tavaszán, a világkiállítás alkalmából, Oszakában jártam. Ha megkérdezték, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok, hogy izgatott voltam. Itt vagyok, látni fogom, hogy mire képes az alkotó ember. Mi, mi vagyunk a földi lét alakítói, mi tervezzük és mi valósítjuk meg a jövőt. Ha megkérdezték, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok, hogy büszke voltam. Egy mesevárosba süritett világ. Egy ország, egy mesebeli ház, egy ablak egy mesebeli tükör, melyen keresztül kitarulkozik egy nép. Új térkép, melyet az emberi teremtőkészség varázsolt ide. Olajbarna bőrű fiatalok táncoltak és muzsikáltak, mozdulataikban ezredéves kulturák kincseit őrizve. Ha megkérdezték, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok; arra gondoltam, milyen nagyszerű, hogy ilyen sokfélék s ilyen szépek vagyunk. Láttam Csajkovszkij zongoráját. A kottatartón a VI.szimfónia eredeti partitúrája feküdt. És szétáradt bennem a csodálatos muzsika, miközben Tolsztoj örökbecsű regényét a Háboru és Békét, a nagy író szenélyes használati tárgyait, tollát, kéziratát néztem. Mellette Dosztojevskij lázas jegyzetei, Csehov csiptetés szemüvege s egy régi fénykép. Egy óra, egy toll, melyhez a történelmet igazítják. Leniné.. Emlékeim fotocelláján képek, villannak. Ha megkérdezték, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok, hogy ünnepélyes csendben álltam, mert hirtelen lenyűgözött az emberi szellem nagysága. A kiállítás főterén a japán szimbólum: a felkelő Nap tornya. Szenébe az elmúlt éjjel eltorlaszolta magát és éhségstrájkot tart egy ismeretlen fiatalember. Az amerikaiak által megszállt japán sziget, Okinava, haditámaszpontjának felszámolását követeli. Okinava. Innen indulnak Vietnam felé, vizen és levegőben, a halálhozó fegyverek. Ezt is emberek cselekszik. A Nap szenében egy tiltakozó könnyecpp. Lent, a kíváncsi semleges tömeg. Ha megkérdezték, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok: szégyeltem, hogy ember vagyok. Itt békehangot kongatnak önfelcéd gyerekek. Amott a téren egy hatalmas fület ábrázoló szobor körül sétáló emberek. Halljátok a sirást, a szenvedők jajgatását? Emberek! Ismét egy óra. Ez is történelmet formál, a szának törvénye szerint. Minden szán egy születő ember, Európában, Ázsiában, szerte a világon. Az óra mögül gyerekhangok hallatszanak. "Én orvos szeretnék lenni, én építész leszek, sorfőr leszek, én tanító leszek.

TA 577

./.

Naponta 330.000 új élet. Naponta 330.000 élet szenvedésre vagy boldogságra nyitja szemét. Ha megkérdelek, hogy mit éreztem, csak azt mondhatom, hogy szitkozódtnak és átkozódtnak, mert az öldöklésre költött milliók, életek millióinak megmentését szolgálhatnák. Itt az üvegburák alatt kenyerek a világ minden tájáról. Buzából, rozsából, rizsből, kukoricából. S ha megkérdelek, elmondhatom; a Miatyánkot idéztem: "Mindennapi kenyereinket add meg nekünk ma!" A nap fénylő szemét már negyedik napja eltakarta az éhségstrájkot tartó névtelen tüntető. Lent tovább zajlott az élet. A gondolkodó gépek korszakában agyan összezsugorodott s képtelen voltam kifejezni magam. Talán lehetséges? és és - ezt motyogtam kétségbeesetten. A következő hajnalon kijöttem, hogy tovább fagasson a jövőt. Csak a rendőrök léptei kopogtak a kihalt épületek közt. Aztán újra indult az élet. Fémről készült hangcsövek. Én következem. Anyán tán ezt énekelte neken először életomban. A zeneszerző computer elraktározza az enléket és újat ad helyette. Talán.... lehetséges, hogy nincs többé enlékezés? - Ha megkérdelek, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok, valami megzakadt bennem. Csak egy név, akár egy szó, vagy egy kiejtett hang. Egy computernek ennyi már elég. Aztán a szönszédos helyiségben csak ki kell ejteni egy szót, egy hangot, egy nevet, s a computer máris bizonyít. Hangszíned alapján milliók közül kieneli arcodat, sőt rögtön igazolást is ad arról, hogy ő tévedhetetlen. S ha megkérdelek, hogy mit éreztem, csak annyit mondhatok, hogy féltém. Megrénültem a computerekkel ellenőrizhető jövőtől, ettől az érzelennélküli memóriaraktártól, mely kihallgat, megfigyel és a felgyülemlett adatok alapján megfellebbezhetetlenül ítélkedik felettem. Merre tartsz Ember? Űrhajóddal leszálltál a Holdon, ine bizonyággul a kő, melyet túlkedve bánulunk. Tétova lépteid nyomát őrzi a kihalt, holdbéli táj, az űrhajó, melyben megjártad az egyszerű halandó számára szinte hihetetlen utat. Beülhetünk az ülésekbe, megidézhetjük a pillanat egyszerűségét, amikor az ember kitör a földi lét börtönéből. De vajjon tudjuk, hogy merre vezet ez ut?! Elvesztettük a bölcsék követ s azt hisszük, hogy az űrben bolyongva meglelhetjük. Ha megkérdelek, csak azt mondhatom, hogy tehetetlen bábunak éreztem a holdralépő embert, aki isten lehetne a földön. Mi tettük a földet olyanná, amilyen. Lehet, hogy a végtelen messzeségből oly szépnek tűnik, de közölről milliók számára oly megosztott és szenvedéssel, megáldatással terhes. Ebben a pavilonban lézer sugarak segítségével beszéltetett portásbábuk fogadnak. Talán..... hát..... mintha, és.....akkor

és...és..és.....Ezt isnétli a bábu több nyelven. Ha azt kérditek, hogy mit érezten, csak annyit mondhatok, hogy lázálmain táncoltak. A jövő otthonában járunk. A falakból áradó különleges összetételű sugárzás pótolja a napfényt és megterenti a létfenntartáshoz szükséges alapvető életfeltételeket. A műholdról közvetített ujság, a pillanatokkal előbb történt világeseményekről tájékoztat. Kedden tartják az Okinava megszállása ellen tiltakozó tüntetést. A Nap szemében ötödik napja fekszik étlen-szonjan a névtelen tüntető. Ezt az esküvői szertartást egy japán varrógépgyár szervezi a világ minden tájáról meghívott házasodni szándékozó párok számára. Ma japán esküvőt látunk, a tradíció és a modern életforma furcsa keverékét. Esküvő után én is felköszöntöm őket. Mézeskalácssziv és barackpálinka egy távoli országból. Az ifju feleség oszakai. És a férj? Okinava. Mivel az ifju férj okinavai, hol fognak letelepedni? Okinaván? Nem. Itt fognak lakni Oszakában. Hány gyereket szeretnének? Hármat. Így szól a családi terv. Hány éves az ifju feleség és a férj? 22 és 23 évesek. Sok szerencsét és boldogságot kívánok egész életükben, sok gyereket, egy szép otthon és jó munkát. "És teremté Isten az embert az ő képére. Isten képére teremté őt; férfiuvá és asszonnyá teremté őket. És lőn este és reggel, a hatodik nap". Ha megkérditek, hogy mit érezten, csak annyit mondhatok, hogy boldog voltam mert hiszek az életben. "A naptarony szemének elrablóját letartóztatták! 7 napos éhségstrájk után a rendőrség őrizetbe vette a 25 éves Hideo Satot". A téren az élet fája áll. "Elvégeztetének tehát az ég és a föld és azoknak minden ékossége. És befejezé Isten a hetedik napon munkáját, melyet alkotott vala."

Vágó: Sebostyén Enikő

Zenei összeállító: Szigeti Ferenc

Hang: Nosek János

Gyártásvezető: Varga Ágnes

Operatőr: Szóplaky Gyula

Rendező munkatárs: Vértessy Sándor

Írta és rendezte: Tinár István

Készült a Mafilm Népszerű-tudományos és Oktatófilm Stúdiója

és a Magyar Rádió és Televízió együttműködésében

Magyarországon Forgalomba Hozza a Mókép

Eng.szám: M 5330/71